

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๑๐๐๗/ว

๑๙๕๒๑

๑๐๐๗

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรคที่ใช้เพื่อฉีดพ่นในตู้หรืออุโมงค์

เรียน ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จำหน่ายตู้หรืออุโมงค์พ่นผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำแถลง สมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓

๒. หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๔๐๒.๒/๑๖๙๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ตามที่มีสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แพร่กระจายเป็นวงกว้างทั้งในและต่างประเทศทั่วโลก ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยสามารถควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ในระดับที่น่าพอใจ จึงมีมาตรการผ่อนคลายให้สามารถเปิดบริการกิจการต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและสร้างการปฏิบัติตามแนวทางใหม่ให้เป็นการดำเนินชีวิตตามปกติ (New Normal) เช่น การตรวจวัดอุณหภูมิ การสวมใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่าง การให้บริการแอลกอฮอล์เจลตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้พบว่า การเปิดให้บริการของห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีการติดตั้งตู้หรืออุโมงค์ฉีดพ่นผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรคบนร่างกายบุคคล โดยเข้าใจว่าเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ขอเรียนว่า

๑. การฉีดพ่นทำลายเชื้อโรคบนร่างกายของบุคคล ไม่ช่วยเพิ่มความปลอดภัยต่อการติดเชื้อ และการฉีดพ่นผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

๒. ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรคฉีดพ่นบนร่างกายบุคคลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แต่จากการตรวจสอบพบว่ามีผู้นำวัตถุดิบที่ขึ้นทะเบียนไว้สำหรับฆ่าเชื้อโรคบนพื้น ฝาผนัง หรือผิววัสดุ หรือมีการนำเครื่องสำอางที่ใช้เพื่อความสะอาดและความสวยงามสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันมาใช้ในตู้หรืออุโมงค์เพื่อฉีดพ่นบนร่างกายบุคคลเพื่อฆ่าเชื้อโรค ซึ่งเป็นการใช้ผิดวัตถุประสงค์ และไม่ผ่านการประเมินคุณภาพประสิทธิภาพการฆ่าเชื้อโรคบนร่างกาย รวมถึงความปลอดภัยจากการสัมผัส หากเป็นวัตถุดิบอาจเกิดอันตรายจากการสัมผัสผิวหนัง เข้าตา หรือหายใจเข้าไป หากเป็นเครื่องสำอางอาจเกิดอันตรายจากการเข้าตา หรือหายใจเข้าไป

๓. การใช้ผลิตภัณฑ์ฉีดพ่นเพื่อฆ่าเชื้อบนร่างกายบุคคล นอกจากอาจก่อให้เกิดอันตรายแล้วยังอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแก่ผู้ใช้บริการว่าปลอดภัยต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

ดังนั้น ผู้ใดผลิต นำเข้า จำหน่าย จัดทำฉลากหรือโฆษณาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรคที่ใช้ฉีดพ่นบนร่างกายบุคคลในตู้หรืออุโมงค์ ถือเป็นกรกระทำผิดฝ่าฝืนกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายจะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภัทรา บุญเสริม)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

กองควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย
กลุ่มกำกับดูแลวัตถุอันตรายหลังออกสู่ตลาด

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๗๓๐๔

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๔๘๓

ด่วนที่สุด
ที่ สข ๐๔๐๒.๒/๑๒๗๘

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง คำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๓๐/๕๘๐๒ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยขอทราบแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องในการฉีดพ่นสารเคมี แอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่และเพื่อกระทรวงมหาดไทยจะได้แจ้งให้จังหวัดได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค ดังนี้

๑. ปัจจุบัน สารเคมีที่จะนำมาใช้เพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรคในสถานที่ต่าง ๆ จะต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานของรัฐบาลได้พบบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น คุณภาพ ความเหมาะสม และความปลอดภัยในการใช้สารเคมีชนิดใด ย่อมต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค และ กรมอนามัย มีความเห็นโดยสรุป ดังนี้

๑.๑ การใช้สารเคมีในการฆ่าเชื้อ เหมาะสำหรับการใช้งานบริเวณพื้นผิววัตถุ (Surface) แต่ไม่เหมาะกับการฆ่าเชื้อบริเวณผิวหนังของร่างกายโดยตรง เนื่องจากสารเคมีส่วนใหญ่มีฤทธิ์กัดกร่อน หากสัมผัสร่างกายโดยตรงอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังหรืออาจเกิดการดูดซึมเข้าสู่ร่างกายซึ่งทำให้เกิดอันตรายได้ ส่วนกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีที่อาจสัมผัสกับผิวหนังหรือร่างกายโดยตรง ควรใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มีมือเท่านั้น แต่หากมีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีโดยการพ่น ควรเลือกการพ่นใส่ร่างกายมนุษย์โดยตรง และก่อนใช้สารเคมี ควรศึกษาถึงชนิดของสารเคมีที่สามารถฆ่าเชื้อสำหรับพื้นผิวที่แตกต่างกัน โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมตามที่สารเคมีนั้นได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเอกสารคำแนะนำสำหรับประชาชนในการทำความสะอาด ทำลายและฆ่าเชื้อโรค ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมอนามัย (https://aanam.moph.go.th/ewt_ci/link.php?nkl=16722)

๑.๒ น้ำยาที่ใช้พ่นหรืออุโมงค์พ่นน้ำยาส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคบนพื้นผิวหรือวัตถุ ไม่สามารถนำมาใช้กับผิวหนังหรือร่างกายมนุษย์ได้อันจะเป็นการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีส่วนประกอบที่อาจทำให้เกิดอาการแพ้หรือระคายเคืองต่อผิวหนังและตาได้ เช่นเดียวกับการฆ่าเชื้อโรคด้วยแสงรังสีอัลตราไวโอเล็ต (UV) ซึ่งเหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในห้องและอุปกรณ์ต่าง ๆ เท่านั้น ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้

๒. คำแนะนำ...

คำแถลง สมาคมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย

เรื่อง การฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อลงบนตัวบุคคลหรือสถานที่ เพื่อทำลายเชื้อ SARS-CoV-2 (เชื้อที่เป็นสาเหตุของ COVID-19)

ในขณะนี้ ประเทศไทยมีผู้ป่วย COVID-19 ต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลาานพอสมควร ด้วยความกังวลเรื่องของการปนเปื้อนเชื้อในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ และที่พื้กอาศัย ตลอดจนในร่างกายของผู้ป่วย จึงเกิดการปฏิบัติที่หลากหลายด้วยความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าจะช่วยทำลายเชื้อ หรือลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เช่น การฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบนร่างกายของบุคคลทั่วไป ทั้งในลักษณะของการสร้างอุโมงค์ให้เดินผ่านหรือเดินผ่านไปตามทางเดินปกติ การฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบนถนนหรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ตลอดจนภายในอาคารบ้านเรือนที่พื้กอาศัยหรือร้านค้า

ทางสมาคมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย ขอเรียนชี้แจงว่า

1. การฉีดพ่นทำลายเชื้อบนร่างกายของบุคคล ไม่ช่วยเพิ่มความปลอดภัยต่อการติดเชื้อ เนื่องจากหากบุคคลมีเชื้อไวรัสอยู่ เชื้อจะอยู่ที่ทางเดินหายใจ ซึ่งการพ่นยาฆ่าเชื้อในลักษณะดังกล่าว จะไม่สามารถทำลายเชื้อได้ นอกจากนี้ ยาฆ่าเชื้อยังอาจจะเป็นอันตรายต่อคนได้ จึงไม่ควรทำโดยเด็ดขาด การป้องกันการแพร่เชื้อที่ถูกต้อง คือการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล การใช้หน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง และการรักษาความสะอาดของมือ
2. ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อหรืออบฆ่าเชื้อด้วยสารเคมีต่าง ๆ บนถนน สถานที่สาธารณะ หรืออาคารบ้านเรือนใด ๆ ไม่ว่าในสถานที่นั้นจะมีผู้ป่วยโรคนี้หรือไม่ การปฏิบัติดังกล่าว เป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ เพราะไม่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อแต่ประการใด นอกจากนี้ หากในบริเวณนั้นมีเสมหะหรือสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจของผู้ป่วยที่ยังไม่แห้ง การฉีดพ่นน้ำยา อาจทำให้เชื้อฟุ้งกระจายขึ้นมา เป็นอันตรายได้ หากจะทำความสะอาดในกรณีที่มีผู้พื้กอาศัยหรือผู้ใช้บริการป่วยเป็นโรคนี้ แนะนำให้ใช้วิธีเช็ดถูด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ซึ่งมีรายละเอียด สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <https://www.idthai.org/Contents/Views/?d=ynqM!67!1!!651!XKZ6Dfmo>

สมาคมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย

10 เมษายน 2563

๒. คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ผลิตภัณฑ์ที่ชนิดต่าง ๆ คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ และข้อควรระวังในการนำมาใช้เพื่อกำจัดเชื้อโรค

วิธีใช้	คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์	ข้อควรระวัง
การใช้สารเคมี	- เหมาะกับพื้นผิวทั่วไป แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ฆ่าเชื้อโรคบนผิวหนังมนุษย์ - ต้องมีธสากชัดเจนและได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเท่านั้น	- อาจทำให้เกิดการระคายเคืองบริเวณผิวหนังและดวงตา - ควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
การใช้รังสี UV	สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ แต่เหมาะสำหรับอุปกรณ์ทางการแพทย์และอุปกรณ์ทางห้องปฏิบัติการ	ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้
การอบโอโซน	โอโซนเป็นก๊าซที่มีพิษต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และยังไม่มีผลการศึกษาที่ชัดเจนว่าสามารถฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้	ต้องดำเนินการโดยบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่มีความชำนาญในการใช้วิธีนี้

๓. ข้อแนะนำ

๓.๓ ในการใช้สารเคมีต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณและระยะเวลา (Contact Time) การคลุกค้ำงในสภาพแวดล้อม รวมทั้งการได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๓.๒ ประชาชนสามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคได้ด้วยตัวเอง โดยการใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มีือ หรือล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ วิธีที่ง่ายและได้ผลดีคือ การอาบน้ำ สระผม ทำความสะอาดร่างกายทันทีเมื่อกลับถึงที่พักอาศัย และให้น้ำเกลือล้างปากด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาซักผ้า หรือน้ำในน้ำสุดหมุม ๒๐ - ๕๐ องศาเซลเซียส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการตามที่ได้รับสมควรต่อไปด้วย จึงเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทุกกิจ ศรีลักษณ์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
กองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๓๐ ๓๓๓๘
โทรสาร ๐ ๒๕๓๐ ๓๓๒๒